

BATI SANATI TARİHİ

Uzm. Didem İŞLEK

DERSİN İÇERİĞİ

- Ortaçağ Avrupa Sanatı
- Rönesans Mimarisi ve Resim Sanatı
- Maniyerizm Resim Sanatı
- Barok Mimarisi ve Resim Sanatı
- Empresyonizm
- Ekspresyonizm
- Romantizm
- Sembolizm
- Realizm
- Kubizm
- Fütürizm
- Soyut Ekspresyonizm

TEMEL KAYNAKLAR

- Tansuğ, S. (2004). Resim Sanatının Tarihi. Remzi Kitapevi.İstanbul.
- Şişman, A. (2006). Sanata ve Sanat Kavramlarına Giriş, Yaz Yayınları. İstanbul.

Ortaçağ Avrupa Sanatı

- Ortaçağ Avrupa Sanatı 2 ye ayrılır.
- 1. Romanesk Dönem (Roman – Norman)
- 2. Gotik Dönem

Romanesk Dönem (Roman – Norman)

- Bu dönem **10 yy'ın** ortalarında ortaya çıkar. 12. yy'da bu akım **Gotik Mimariye** dönüşür.
- Bu sanat akımı Fransa'da **Roman veya Romanesk** olarak karşımıza çıkarken, İngiltere'de **Norman** adı ile anılmıştır.

Romanesk Mimari

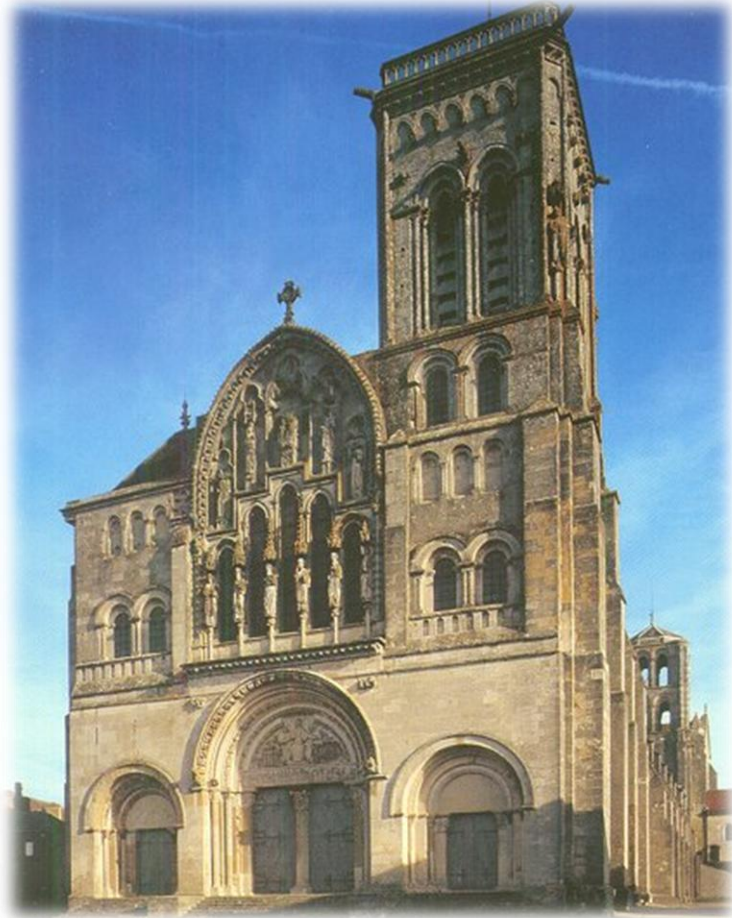
- Romanesk mimariye, Avrupa'nın **değişik bölgelerinde** rastlanır.
- Ama **en tipik ve anıtsal** örnekler daha çok **Almanya, Fransa ve İngiltere'de** toplanmıştır.

Romanesk Mimari

- Romanesk mimarinin en yaygın formu, **3 nefli (koridor) ve transeptli bazilikal formdur.**
- Malzeme olarak **kesme taşlar** kullanılmıştır.
- **Yuvarlak kemer** kullanılmıştır.
- Çatıların üstü önceleri **ahşap ile**, sonraları ise **tonoz ile** örtülmüştür.
- Kiliseler **anıtsaldır**. Duvarlar **kalındır**.

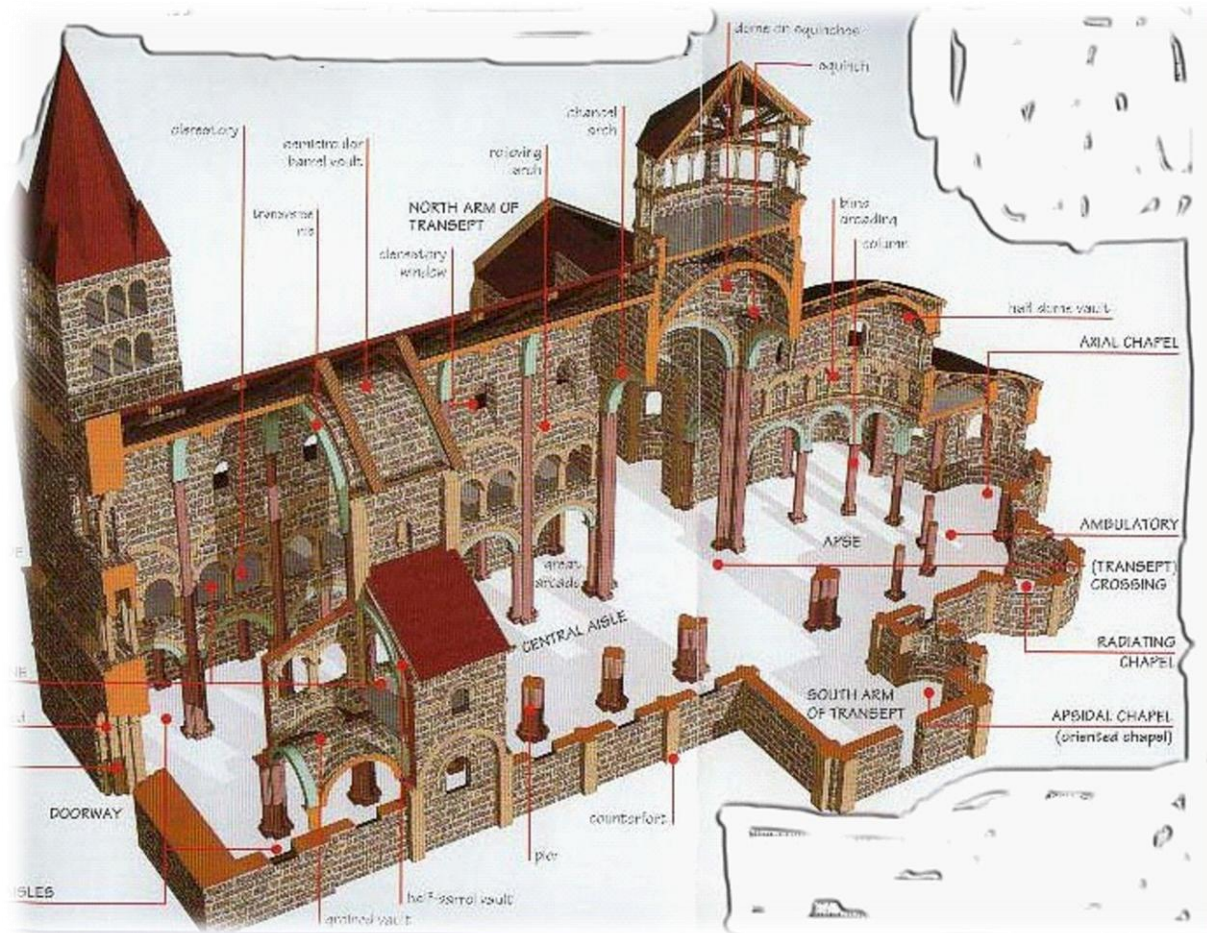
Romanesk Dönem

Romanesk Dönem

Romanesk Dönem

Speyer Kathedrali

Speyer Kathedrali

- Bu katedralin en önemli özelliği, **ilk kez omurgalı çapraz tonoz** kullanılmasıdır.
- Bu yapı tüm Romanesk yapılar için örnek alınır.

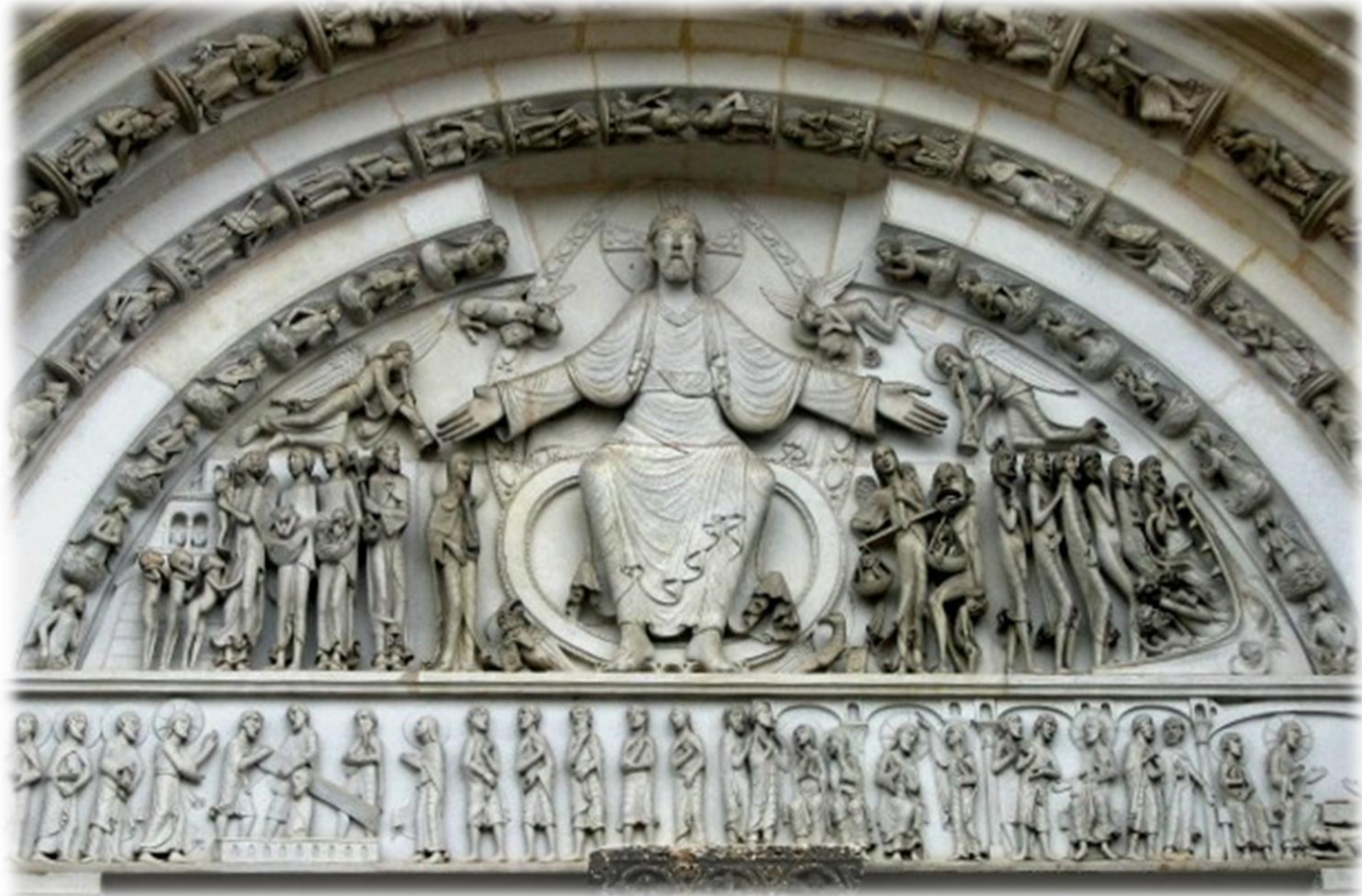
Speyer Kathedrali (Tonoz Sistemi)

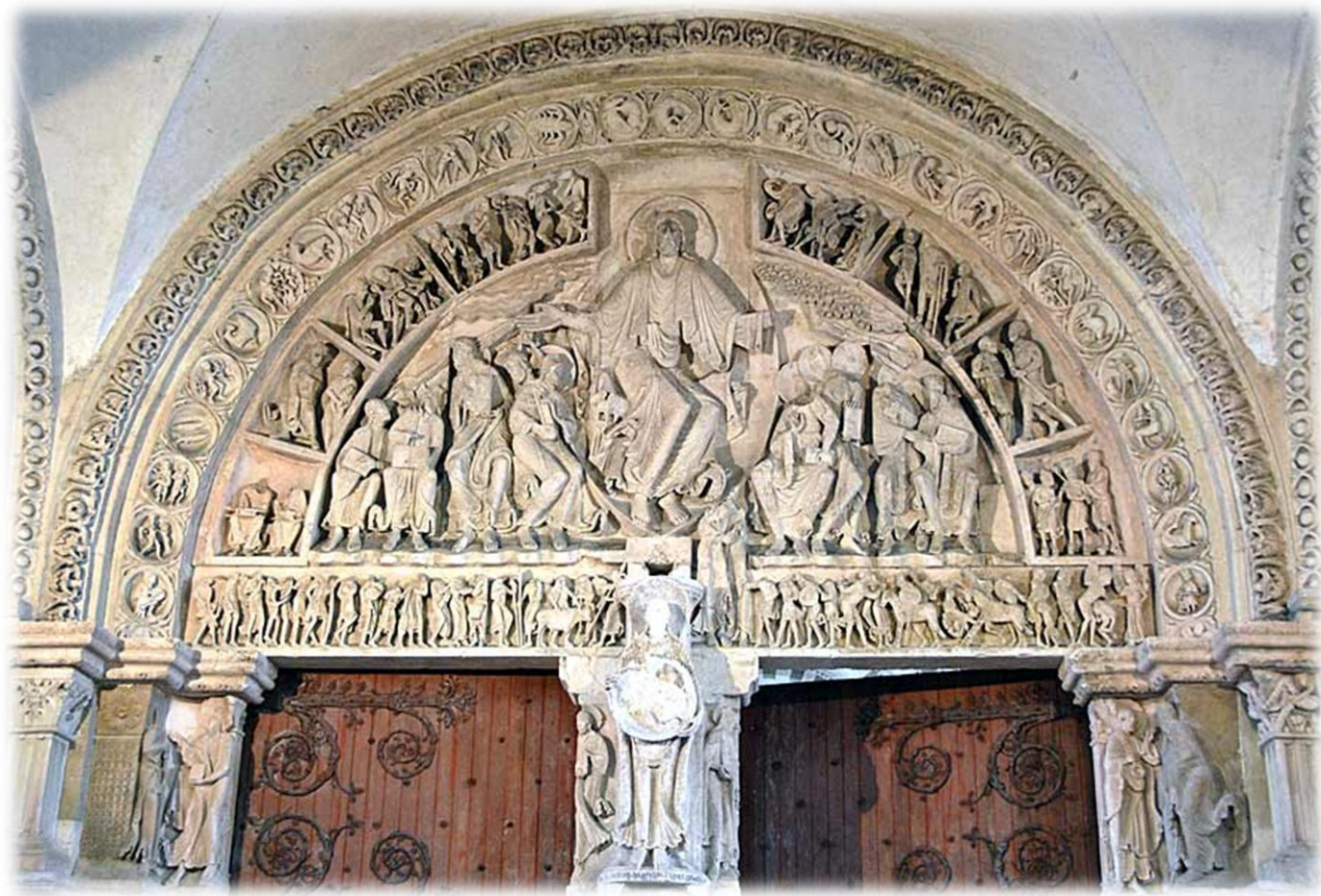

Romanesk Kabartmalar

- Romanesk mimaride kiliselerde kullanılan **kabartmaların** hemen hemen hepsinin konusu **dinseldir.**
- Kabartmalardaki figürlerin oranları **inandırıcı değildir.** Hareketler **mekaniktir.** Figürler **orantısızdır.** İsa **merkezde tasvir** edilmiştir.

Romanesk Kabartma

Copyright © 2009 www.history-of-germany.com

Romanesk Resim

- Romanesk dönemin sanatçılarını **rahipler** oluşturur.
- Romanesk resim türleri ikiye ayrılır.
- 1. **Duvar Resimleri**
- 2. **Minyatürler (El Yazmaları)**
- Resimler **önem** sırasına göre kilisenin içerisine yerleştiriliyordu.
- Örneğin; İsa **dünyanın hakimi** olarak resmedilirdi. Her zaman **kilisenin apsisine** yerleştirilirdi.
-

Duvar Resimlerinin Ve Minyatürlerin Benzerlikleri

- Her iki türde de amaç, **en basit şekilde halka konuyu** anlatmaktır.
- **Yalınlık** ön plandadır.

ROMANESK DÖNEM RESİM SANATI

ÖZELLİKLERİ

- Bu dönemde **kiliselerin duvarları ve tavanları** baştan sona **resimler** ile kaplanmıştır.
- Buradaki amaç, daha çok **okur yazar olmayan kesime rehberlik** etmektir.
- Figürler **gerçeklikten** uzaktır .

ROMANESK RESİM

İsa'nın Doğumu

- Var olandan **daha büyük** olarak tasvir edilmiştir.
- **Perspektife** dikkat edilmemiştir.
- Resimde kullanılan renkler **son derece canlıdır.** Kumaşlarda **parlaklık** görünür.

İsa'nın Doğumu Sahnesinin Konusu

- İsanın doğumu sahnesinde her zaman karşımıza **ahırda barınan hayvanlar çıkar**. Ör: At.
- Meryem kucağında **İsa'yı** tutar.
- Bu doğuma **Yahya** şahitlik eder.

İsa Ve Havarileri

- İsa **merkezde** tasvir edilmiştir.
- Havarileri **etrafını çevreler.**
- Bu duvar resmi kilisenin **apsisinde** yer alır.
- Ağırlıklı olarak **kahve ve mavi tonları** kullanılmıştır.

İsa ve Meryem (El yazması)

- Bu el yazmasında **İsa Meryemin kucağında** resmedilmiştir.
- Meryemin iki yanında **melekler** durur.
- Altta ise bu duruma şahitlik eden **havariler** yer alır.
- **Canlı tonlar** kullanılmıştır. Resimin arka fonunda **altın yazma** görünür.

İsa Ve Meryem

Romanesk Vitray

- Vitraylar yoğun **koyu maviler, kırmızılar ve sarılarla** ünlüdür.
- Pencerelerden ışığın süzilmesi ile **kilisenin içerisine renkli bir ışık** yansır.
- Vitrayların **ışık ve gölgeye** çok önem verilmiştir.
- Vitraylarda **zengin süslemeler** görülür. Bu süslemeler **bitkisel içeriklidir**.

GOTİK DÖNEM

Gotik Dönem

- 12.yy'da mimaride önemli **değişiklikler** yaşanmıştır. Romanesk mimari yerini **Gotik Mimariye** bırakmıştır.
- İlk olarak **Fransa'da** yayılım göstermiştir.
- Gotik mimarinin en önemli özelliği **natüralizmdir**.
- Romanesk sanatta süs motifi olarak **akantus yaprakları** kullanılırdı.
- Gotik sanatta Orta Avrupa'nın **yerli bitkileri**, süs motifi olarak kullanılırdı. ÖR: Asma dalı ve yaprakaları, meşe yaprağı.

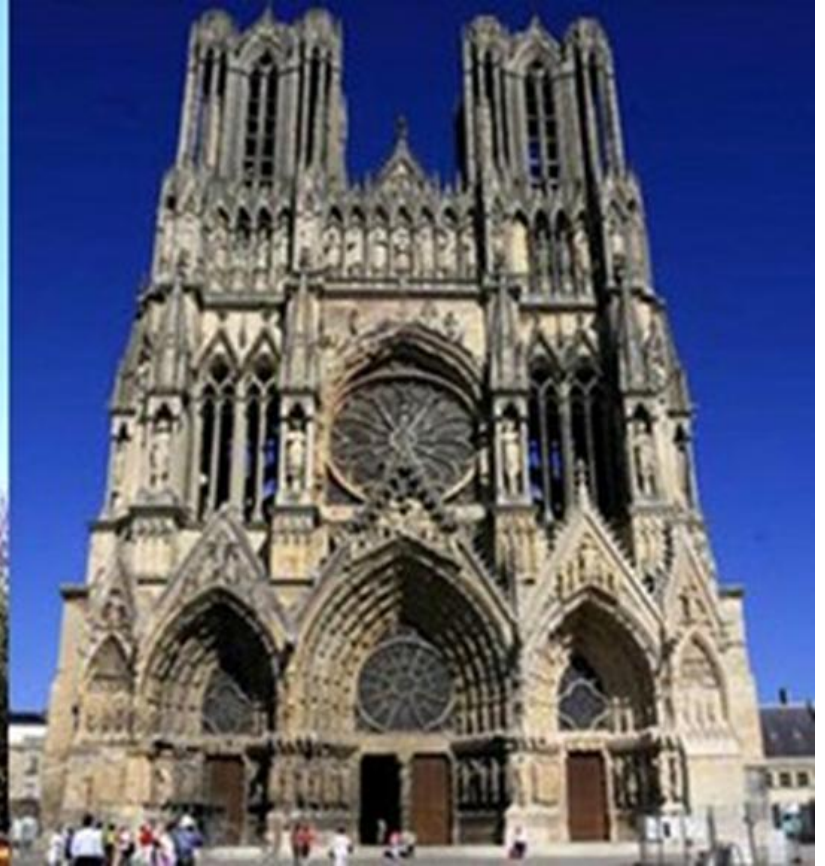
- Romanesk dönemde kullanılan yuvarlak kemer yerini **sivri kemere** bırakır.
- Yapılar **göklere doğru** yükselir.
- Yapının içinden ve dışından çatının **ağırlığı desteklerle (Contra Forte)** taşınır.

Milano Katedrali

Sol: Saint Nicolas Kathedrali /Kıbrıs
Sağ: Reims Katedrali /Fransa

Notre Dame/ Paris

Notre Dame/ Paris

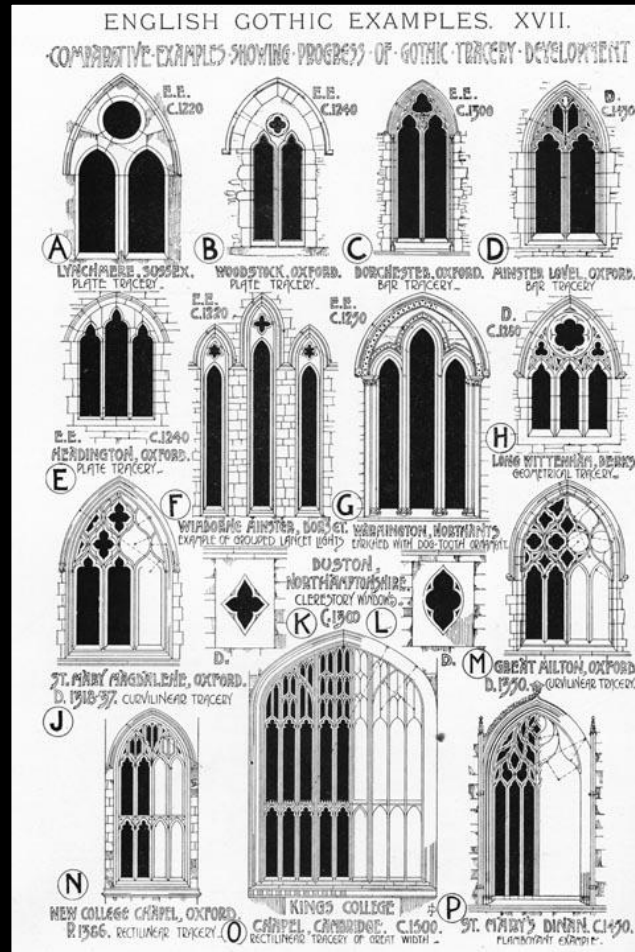
Notre Dame/ Paris

Salisbury Katedrali /İngiltere

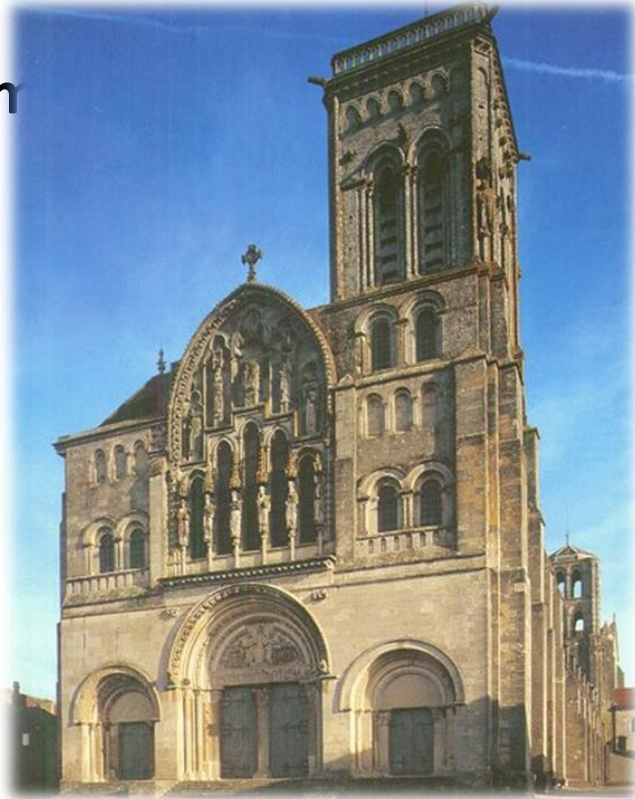

Gotik Tarz

Aradaki Farklılıklar

Ron

GOTİK DÖNEM VİTRAY

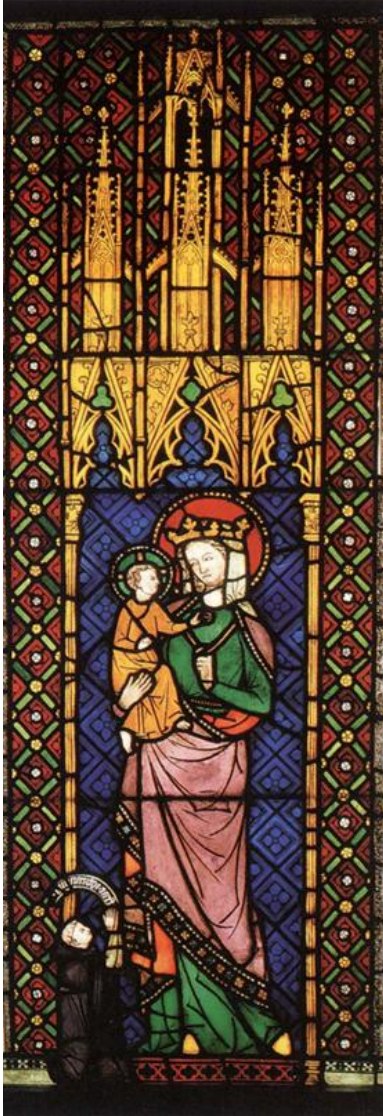
- Gotik dönem özellikle **vitrayları** ile de ünlüdür.
- Vitraylarda **mavi, kırmızı ve sarı** renkler ön plandadır.
- Vitraylar **teolojik(dinsel)** bir anlam taşır.
- El yazma eserlerinin aksine **vitraylar** tüm kesimin ulaşabileceği bir çeşit **dinsel el kitabıydı**.
- Vitraylar **duvar resimlerini** sönük hale getirmişti.

Gotik Dönem Vitray

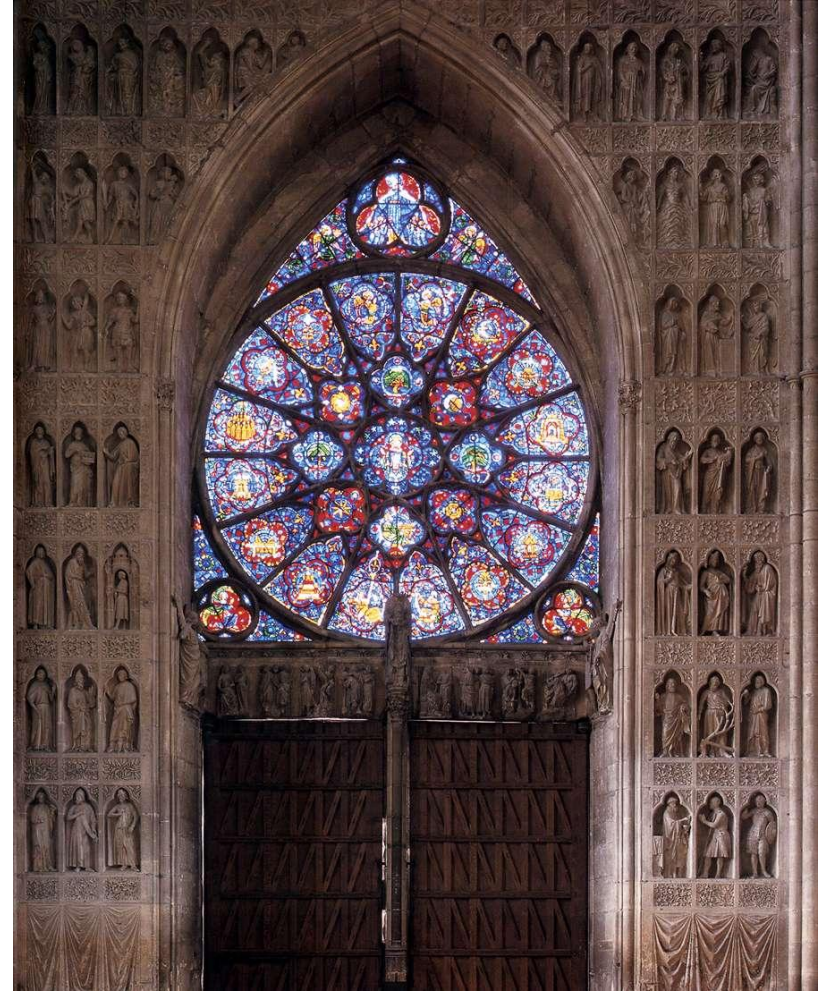
- Canlı tonların kullanıldığı bu sahnede kral ve kraliçe **sohbet ederken tasvir** edilmiştir.
- Elbiselerin kıvrımları **dökümlü** olarak resmedilmiştir.
- Figürlerin duruşu **sabittir**.
- **Perspektif** yoktur.

Gotik Dönem Vitray

- Gotik dönem mimarisinin **karakteristik** özelliklerini gösteren bir vitraydır.
- Meryem Ana ve İsa **sivri kemerli bir kapının altında dururken** tasvir edilmiştir.
- Meryem Ana'nın ve İsanın büyüklüğüne karşın, onlara tapan **figür küçük** olarak resmedilmiştir.

Gotik Dönem Vitray

Gotik Dönem Vitray

Gotik Dönem Heykel Sanatı

- Gotik Heykel sanatına, genellikle **katedral ve kiliselerin giriş kısımlarında ve duvarlarda** rastlarız.
- Figürlerde **gerçeklik** yoktur. Ön **dinsel temayı** yaratmaktır.
- **Perspektife** dikkat edilmez.
- Figürlerde **plastik** etki yoktur.

Gotik Heykel

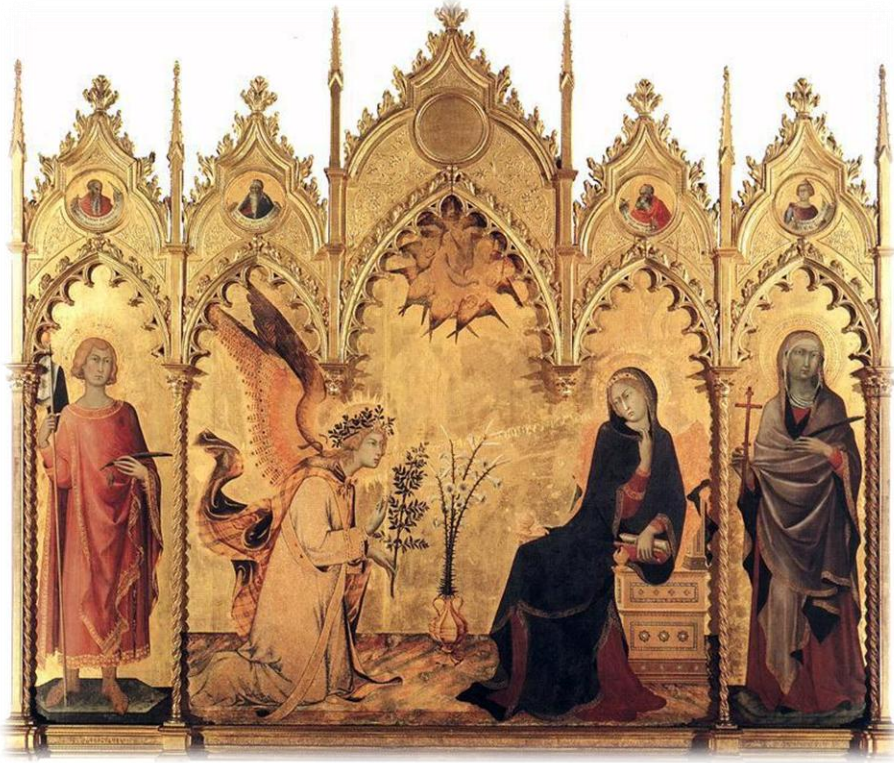

Chartres Katedrali batı portalı

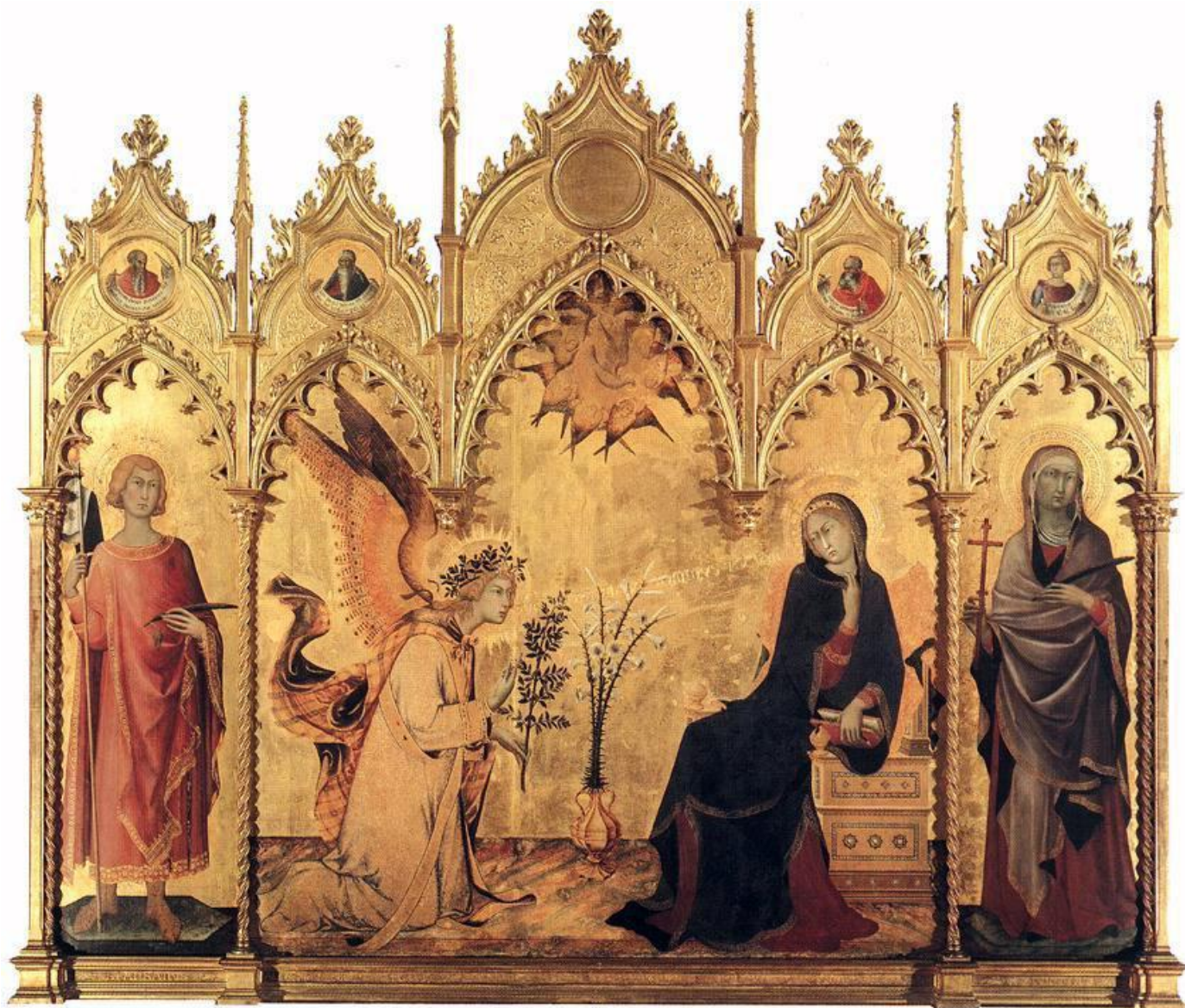
Gotik Dönem Resim Sanatı

- Gotik dönem resim sanatında ağırlıklı olarak **dini konular** işlenir. Bunun haricinde av **sahneleri ve bayramlar** da konular arasındadır.
- Resim sanatında **freskler** (duvar üzerine ıslak kireçle yapılır) ön plandadır.
- Gotik Dönemin en önemli sanatçısı arasında;
- **Giotto**
- **Simon Martin** yer alır.

Simone Martini

- Simone Martini, Gotik Dönem sanatının **en karakteristik özelliklerini** eserlerinde yansıtan bir sanatçıdır.
- Bu eserin adı **Meryem'e Vahiy'dir**. Bu resim altarın (sunak, tapınma aracı) üzerine yapılmıştır.

Meryeme Vahiy (Simone Martini)

- Bu tablo 3 nişli bir altara, altınyaldızlı bir yüzey üzerine yapılmıştır.
- Meryemin önüne çöken melek **cebrail**dir. Meryeme **elindeki dalla** kendisine Tanrı tarafından bir ödülün verildiğini bildirir. İsanın doğacağını müjdeler.
- **Perspektif** yoktur.
- Figürler **durağandır**, sabittir.

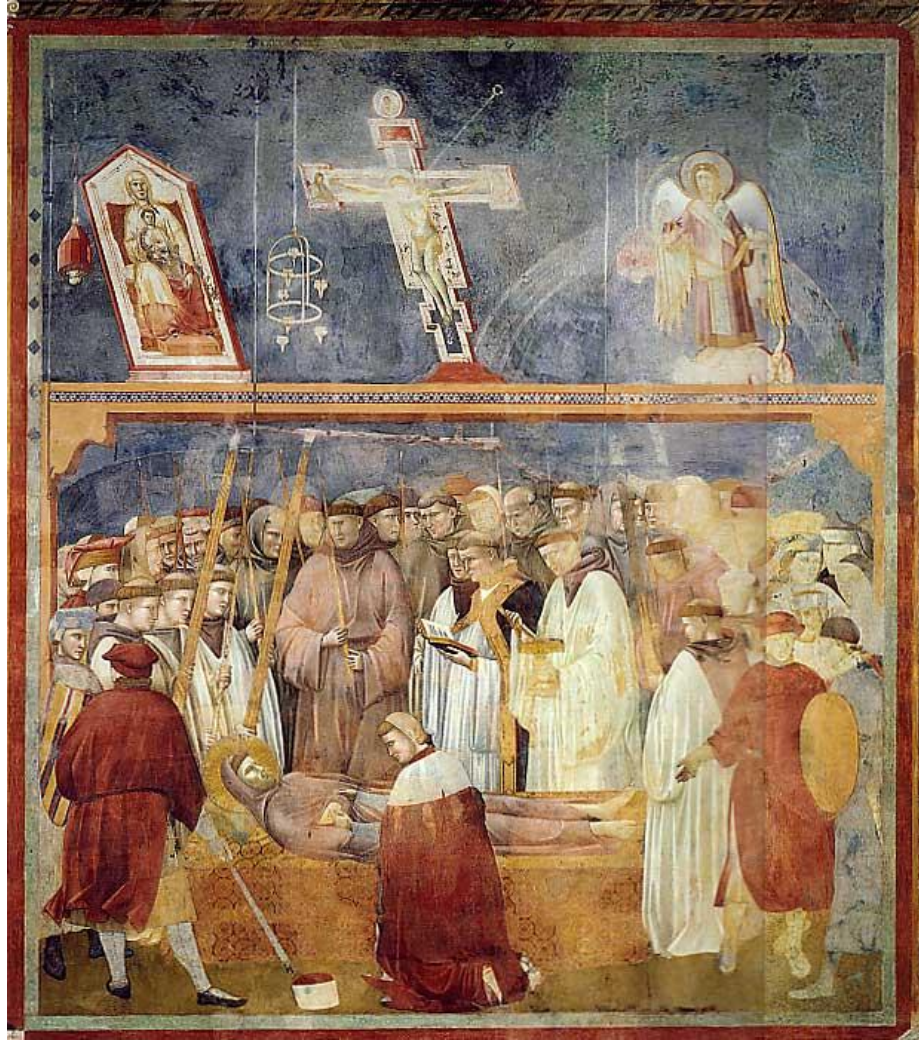
Giotto di Bondone

- Giotto, İtalyanın Floransa şehrinde parlayan önemli bir **Ortaçağ sanatçısıdır.**
- Aynı zamanda **İtalyan Rönesansına** sanatsal üslubu ile katkı sağlayan önemli bir sanatçıdır.
- Giotto'nun resimlerinde **yenilikler** görülür.
- Figürlerin yüzlerinde **ayrıntılar** görülür.
- **Perspektif arayışı** resimlerde izlenen **önemli bir yeniliktir.**
- **Ayrıntı ve detay** görülmeye başlanır.

İsa'ya Kutsama

İsa'nın Ölümü (Giotto)

İsa'ya Ağıt (Giotto)

İsa'ya Ağıt (Giotto)

- Figürlerin bedenleri **dolgun ve dinamik**dir.
- Figürlerin **yüzlerindeki acı okunabilmektedir**.
- Tablodaki duvarın **diyagonal uzanışı**, izleyicide **derinlik duygusunu** yaratır. Burada **perspektif arayışını** hissederiz.
- Figürlerde **bizans etkisi** de görülür.
- En ayrıntılı işlenen figür **İsanın vücut hatlarıdır**.

Rönesans Sanatı

Rönesans Nedir?

Rönesans, **İtalya'da** doğmuş bir tanımdır.

Sözcük anlamı , **yeniden doğuştur.**

Bu doğuş, **Yunan ve Roma** kültürlerinin yeniden canlanmasını anlatır.

Rönesansı Hazırlayan Sebepler Nelerdir?

- Avrupa'da **kültür ve sanat etkinliklerini** destekleyen **bilim adamlarının** ortaya çıkması.
- Okullarda **Yunan ve Roma'ya ait edebiyat, bilim ve sanat eserlerinin** okutulması.
- Coğrafi keşifler sonucu, **yeni buluşların ortaya çıkışı.**
- **Hümanist düşüncenin** ortaya çıkması.

Rönesans Dönemi

- **14. yy** da ortaya çıkmış, **17 yy'a** kadar etkisi görülmüştür.
- Rönesans **İtalya'nın Floransa** şehrinde ortaya çıkmıştır.
- Floransa'dan yetişen en önemli Rönesans Sanatçıları; **Dante, Brunelleschi, Ghiberti, Donatello, Leanorda Da Vinci ve Michelangelo.**

Rönesans Döneminde Ne Gibi Yenilikler Ortaya Çıkmıştır?

- Bu dönemde, Orta Çağ Avrupa'sındaki **kilise zihniyeti gücünü** kaybetmiştir.
- Buna bağlı olarak sanat **dinsel etkiden** kurtulmuştur.
- Mimarîde **sivil yapılar** önem kazanmıştır.
- Heykelde, **kral ve kral ailesi**
- Resimde, daha çok **portre ve güncel konular** işlenmiştir.

Rönesans Sanatının Dönemleri

- Rönesans Sanatı **3 döneme** ayrılır.
- **1. Proto Rönesans (Erken Rönesans) 14. yy**
- **2. Olgun Rönesans (16. yy)**
- **3. Geç Rönesans (16. yy ortası 17. yy'a kadar)**

Rönesans Mimarisi

Rönesans Mimarisi Genel Özellikler

- **Sivil Mimari** ön plana çıkar. Bununla birlikte **Dini Mimarinin** yapımına da devam edilir.
- **Yunan Ve Roma** yapılarında gördüğümüz mimari öğeler **yeni bir yorumla** karşımıza çıkar.
- Malzeme olarak yapılarda **Taş ve Mermer** kullanılır.
- Dini mimariye baktığımızda, Gotik dönemdeki **mimari tarzın tamamiyen** değiştiğini görürüz.

Rönesans Ve Gotik Dönem Farklılıklar

Rönesans Mimarisi Dini Mimari Özellikler

- **Sivri kemerler** yerini **yuvarlak kemere** bırakır.
- **Sivri tonozlar** yerini **beşik tonoz** bırakır.
- Yapılar daha **alçaktır**. (Gotikte yüksektir).
- **Merkezi plan** görülür. (Gotikte bazilikal)
- Cephelerdeki **hareketlilik** yerini **sadeliğe** bırakmıştır.
- Cephelerde **heykel ve kabartmalara** rastlanmaz.

Rönesans Mimarisi Sivil Mimari Genel Özellikleri

- Sivil mimari **dini mimarinin önüne** geçmiştir.
- Sivil mimaride cephe **enine doğru** genişlemiştir.
- Yapılarda **geometri ve düzen** görülür.
- Plan olarak çoğunlukla, **kare ve dikdörtgen plan** özellikleri kullanılır.

Rönesans Mimarları

- **Brunelleschi**
- **Alberti**
- **Bramante**

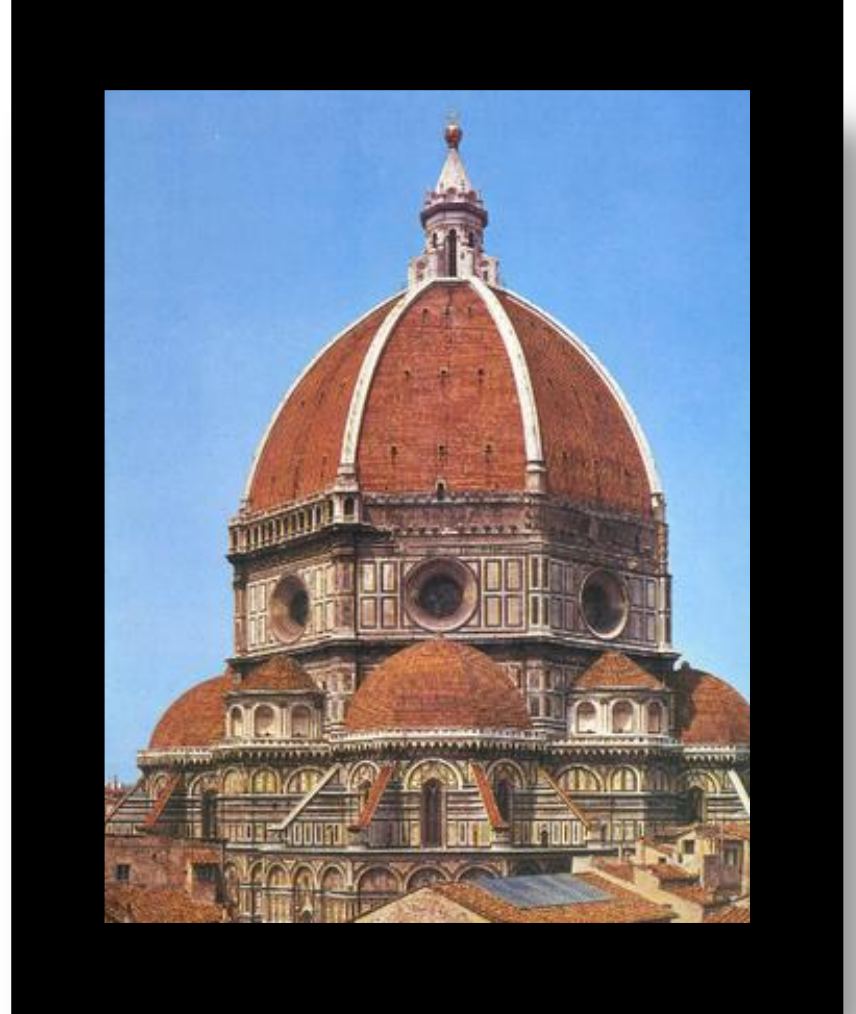
Brunelleschi

(Flippo Brunelleschi)

- Floransalı bir mimardır. **İtalyan Rönesans Mimarisinin** öncülerindendir.
- Brunelleschi, yapılarında özellikle **dikdörtgen ve kare plan** kullanılmıştır.
- Brunelleschinin, inşa ettiği en önemli yapı **Floransa Katedrali**'dir.
- Katedral için **sekiz dilimli bir kubbe** yapmıştır.

Floransa Kathedrali

- Kubbe **sekiz dilimlidir**.
- **Rönesans** üslubundadır.
- Kathedralin, alt kısmı Gotik Üslupta **3 nefli bazilika** olarak yapılmıştır. Üst kısmı ise (kubbesi) **Rönesans** Üslubundadır. Bu bakımdan bu yapı sanat tarihi için önem taşır.

Floransa Kathedrali

Floransa İç Mekan (Kubbe)

2004   ItalianStay .com

Floransa Kathedrali

Brunelleschi

(Flippo Brunelleschi)

- Brunelleschi, tam bir **geometri** ustasıdır.
- Yapılarında ritmik bir **hareketlilik ve denge** vardır.
- Mimaride **perspektifi** kullanan ilk mimardır.
- En ünlü eserleri arasında; **Pitti Sarayı**, **Öksüzler Yurdu** ve **Pazzi Şapeli** vardır.

P

Öksüzler Yu

Bramante

- **Yüksek rönesansın en önemli mimarlarından**dır.
- Yapımı yaklaşık 150 yıl kadar sürmüş olan **Saint Pietro Bazilikası'nın ilk mimarlarından**dır.
- Bu yapı **en önemli yapısıdır**. Yapı Michelangelo'nun çizdiği planla tamamlanmıştır.
- Diğer eserlerine örnek olarak ***Tempietto*** gösterilebilir.

Saint Pietro Bazilikası

Tempietto

